

UJEDINJENE NACIJE
BOSNA I HERCEGOVINA

CILJEVI
ODRŽIVOG
RAZVOJA

2020 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O REZULTATIMA UN-a U BOSNI I HERCEGOVINI

SADRŽAJ

Predgovor	2
Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini	3
Partneri koji doprinose ostvarivanju ishoda	4
Ključna dešavanja u oblasti razvoja zemlje u 2020. godini	4
Podrška sistema Ujedinjenih nacija Bosni i Hercegovini (2015-2020)	6
Rezultati postignuti u toku 2020. godine	8
Partnerstva i finansiranje realizacije ciljeva održivog razvoja	17
Koherentnost, djelotvornost i efikasnost Ujedinjenih nacija	18
Evaluacije i pouke	19
Mobilizacija finansijskih sredstava i resursa	20
Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini 2021. godine	21
Ključni partneri u oblasti razvoja	22

PREDGOVOR

Za Ujedinjene nacije je 2020. bila godina u kojoj se pokreće "Dekada akcije" u cilju ubrzanja nastojanja ka postizanju 17 ciljeva održivog razvoja u okviru Agende 2030. Ali je već nakon prva tri mjeseca 2020. godine pandemija COVID-19 izokrenula naš život, ekonomiju i društva. Pandemija je u ekstremno siromaštvo gurnula oko 114 miliona ljudi širom svijeta, od kojih je gotovo 58 miliona žena i maloljetnica, a što ima značajne posljedice po napredak u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja.

2020. je također bila godina u kojoj su Ujedinjene nacije obilježile svoju 75. godišnjicu postojanja. Godine 1945. su Poveljom Ujedinjenih nacija utvrđeni principi multilateralnog sistema u ime „nas, narodâ“, odlučnih da udružimo napore ka unapređenju mira i sigurnosti, ljudskih prava i socioekonomskog razvoja. Pandemija COVID-19 je povećala relevantnost i neophodnost solidarnosti među državama i narodima, kao i značaj naše kolektivne težnje da stvorimo pravedniji, pravičniji, dostojanstveniji, prosperitetniji i mirniji svijet za sve.

Za Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini je 2020. bila posljednja godina Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija za period 2015-2020. Postupajući u skladu s njim, Ujedinjene nacije su ubrzale ulaganja u efikasnu proizvodnju i potrošnju energije, smanjenje emisija CO2 i otvaranje preko 1.800 zelenih radnih mjesta. Ujedinjene nacije su također podržale rad institucija vlasti i civilnog društva na unapređenju rodne jednakosti i osigurale da 40 jedinica lokalne samouprave ima specijalizirane službe za pomoć i podršku ženama žrtvama nasilja te su radile sa omladinskim mrežama, organizacijama civilnog društva i akademskom zajednicom na prekograničnom

djelovanju i jačanju regionalne saradnje i dijaloga o njihovoj kolektivnoj budućnosti.

Istovremeno je 2020. bila godina prilagođavanja s obzirom da su Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini preusmjerile svoju pažnju i resurse na podršku neposrednom odgovoru i oporavku od pandemije. Provedeno je preko trideset sektorskih i multisektorskih procjena kako bi se izradila Ponuda Ujedinjenih nacija za socioekonomski odgovor i oporavak od krize izazvane bolešću COVID-19. Svojom brzom reakcijom, saradjujući sa institucijama vlasti i partnerima, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini su preusmjerile svoje operacije kako bi bile u stanju osigurati 11,5 miliona komada spasonosne medicinske opreme, komplete za testiranje na prisutnost virusa i neophodan potrošni materijal relevantnim ustanovama. 4.700 ljudi je dobilo mogućnost zapošljavanja, odnosno ostvarivanja dohotka, i podržana je elektronska i kombinirana nastava kako bi se omogućio pristup obrazovanju za 105.000 djece. U periodu od januara do decembra je preko 35.000 osoba u pokretu, koje su registrirane i borave u privremenim prihvatnim centrima, dobilo humanitarnu i drugu pomoć.

Upravljajući pandemijom i nadograđujući sve ono što je postignuto u prethodne dvije godine, vlade entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine su 2020. godine usvojile [Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja za Bosnu i Hercegovinu](#). Poslije dugog niza godina, bila je to prva strategija održivog razvoja koja vrijedi za cijelu zemlju. Ujedinjene nacije i institucije vlasti su također finalizirale prvi Okvir saradnje za održivi razvoj između Ujedinjenih nacija i Bosne i Hercegovine za period 2021-2025. Naš razgovor povodom 75.

godišnjice UN-a, u kojem je sudjelovalo preko 1.400 ljudi iz Bosne i Hercegovine, iznova je potvrdio da je zelenija, čistija, inkluzivnija i pravičnija budućnost „budućnost koju želimo“ širom svijeta, kao i u ovoj zemlji.

Željela bih, kao rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini, u ime kompletnog tima Ujedinjenih nacija, izraziti suosjećanje sa svima koji su pogođeni pandemijom, posebno onima koji su doživjeli gubitak u porodici i među prijateljima. Idući naprijed u 2021. godini, još jednom potvrđujem predanost Ujedinjenih nacija radu u partnerstvu sa svim ljudima u Bosni i Hercegovini na oporavku i osiguranju da se održi razvoj, ljudska prava, mir i sigurnost međusobno podupiru. Također izražavam zahvalnost svim našim partnerima koji rade s nama i podržavaju naša nastojanja, jer sva ova postignuća ne bi bila moguća bez njihove solidarnosti i velikodušnosti.

Ingrid Macdonald

Residentna koordinatorica Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini

TIM UJEDINJENIH NACIJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Petnaest agencija, fondova i programa UN-a čine Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini kojim predsjedava rezidentna koordinatorica UN-a, koju je generalni sekretar Ujedinjenih nacija imenovao svojom predstavnicom za operacije u oblasti razvoja u Bosni i Hercegovini.

Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini, kao porodica specijaliziranih agencija, radi sa partnerima u podršci provođenju Agende 2030. i postizanju ciljeva održivog razvoja. Objedinjujući komparativne prednosti raznih organizacija UN-a u Okvir razvojne pomoći Ujedinjenih nacija (2015-2020), UN u Bosni i Hercegovini pruža prilagođena rješenja za potrebe najranjivijih, najugroženijih i onih koji su u riziku od socijalne isključenosti u zemlji.

Rezidentne agencije

International
Labour
Organization

THE UNITED NATIONS
MIGRATION AGENCY

The UN Refugee Agency

World Health
Organization

Projektni uredi sa prisustvom u zemlji

United Nations Office on Drugs and Crime

Nerezidentne agencije

International Atomic Energy Agency

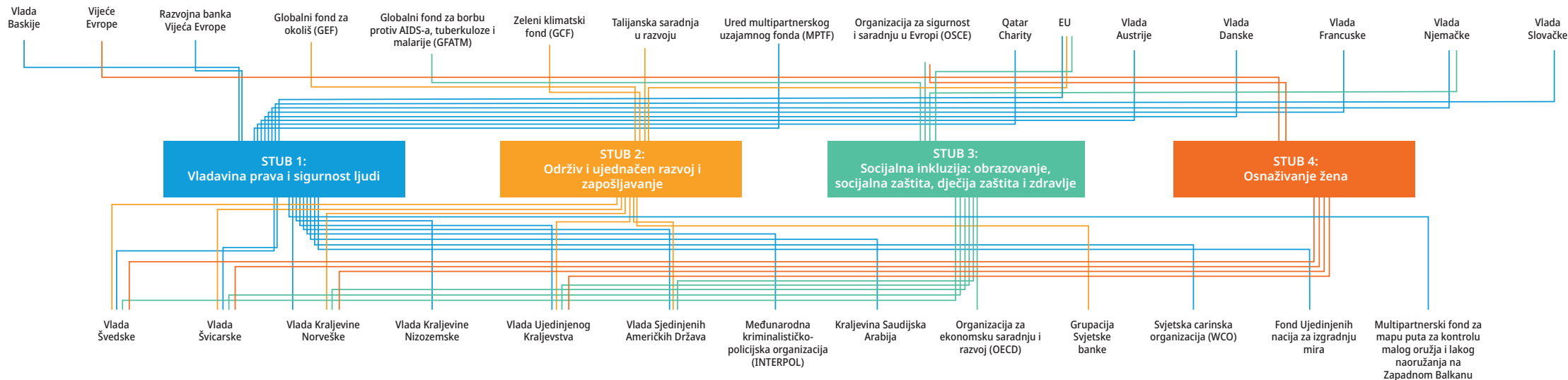

Investing in rural people

PARTNERI KOJI DOPRINOSU OSTVARIVANJU ISHODA

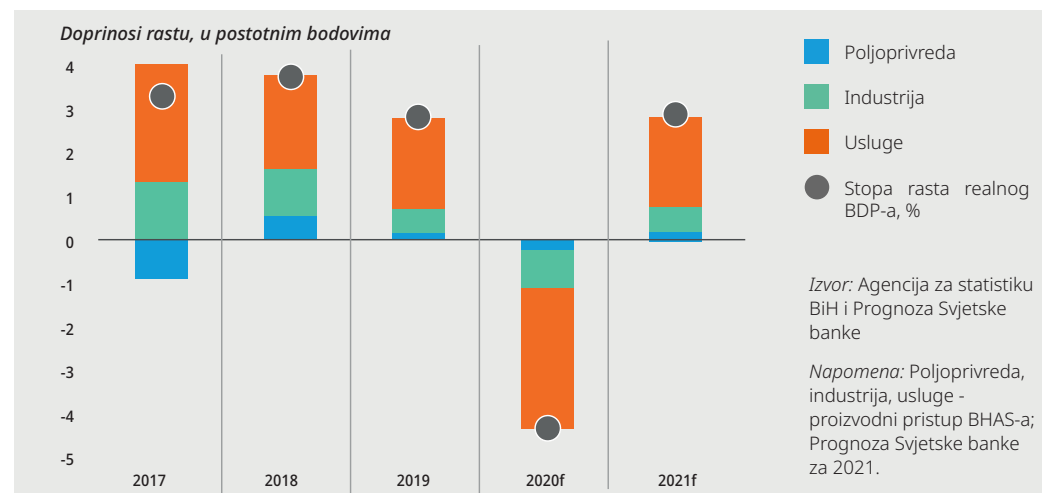

KLJUČNA DEŠAVANJA U OBLASTI RAZVOJA ZEMLJE U 2020. GODINI

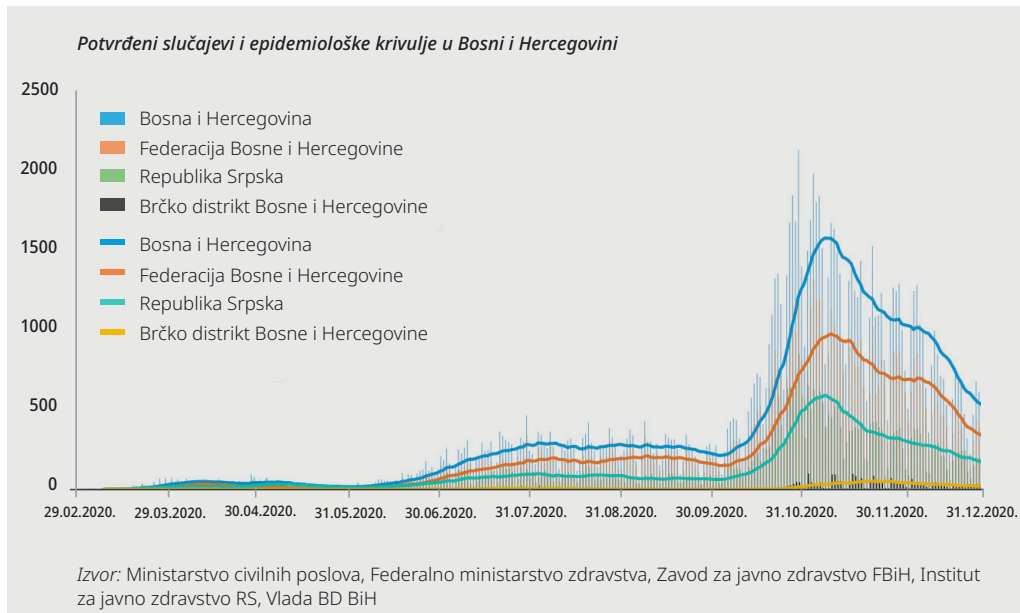
Bosna i Hercegovina je od hiljadu devedesetih godina ostvarila veliki napredak, koji se odnosi na dramatično povećanje ekonomskog rasta, kao i na jačanje stabilnosti u procesu evropskih integracija, a odnedavno i u procesu provođenja Agende 2030. Ta dva procesa se međusobno podupiru i komplementarna su.

U periodu od 1990. do 2019. godine je očekivana dužina života pri rođenju u Bosni i Hercegovini povećana za 6,5 godina, srednji broj godina školovanja je povećan za 2,8 godina, dok je očekivani broj godina školovanja povećan za 2,2 godine. U istom periodu je bruto nacionalni dohodak po glavi stanovnika povećan za oko 737,8%. U 2020. godini je Bosna i Hercegovina bila rangirana na 73. mjestu prema [indeksu humanog razvoja](#).

Prije pandemije bolesti COVID-19 ekonomija je bila stabilna i u porastu, a prosječna stopa rasta je prije krize iznosila 3%. Nakon što je u martu 2020. godine COVID-19 proglašen globalnom pandemijom, zabilježen je nagli pad ekonomije od 5,5%, prema podacima MMF-a. Istovremeno su smanjeni prihodi od poreza, dok su povećani tekući rashodi za mjere suzbijanja širenja zarazne bolesti COVID-19 stvorili disbalans u makrofiskalnom okruženju, što je ublaženo relativno niskom stopom javnog duga zemlje od 39,6%. Međutim, smanjena unutrašnja i vanjska potražnja, posebno u sektoru uslužnih djelatnosti, turizma i industrije, dovela je do rasta već ionako visoke stope nezaposlenosti za 3%.

Sa preko 111.000 potvrđenih i preko 4.000 smrtnih slučajeva do decembra 2020. godine, neposredan javnozdravstveni odgovor na nagli porast broja zaraženih iznimno je opteretio javnozdravstvene sisteme i zdravstvene usluge. Zdravstveni radnici na prvim linijama odbrane od bolesti COVID-19 su ulagali ogroman trud da savladaju priliv novih pacijenata na vrhuncu valova zaraze koronavirusom, dok je djelovanje u pravcu sprečavanja širenja zaraze kroz djelotvorne, ali restriktivne mjere kontrole često bilo reaktivno, a ne preventivno. Uvidjevši opasnost s vremena na vrijeme da će postojeći kapaciteti za odgovor na COVID-19 biti u potpunosti iscrpljeni, međunarodni partneri, koje predvode i koordiniraju Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini, odgovorili su pružanjem urgentne pomoći koja se odnosila i na nabavku medicinske opreme, lične zaštitne opreme i edukaciju tokom cijele 2020. godine.

COVID-19 je također izvršio žestok pritisak na obrazovanje. U decembru 2019. godine je OECD objavio prve rezultate [PISA testiranja za Bosnu i Hercegovinu](#). Prema rezultatima PISA testiranja

provedenog 2018. godine, Bosna i Hercegovina se našla na 62. mjestu od 79 zemalja, koliko ih je učestvovalo u testiranju. Zbog pandemije bolesti COVID-19, institucije nadležne u oblasti obrazovanja su za većinu djece uvele e-nastavu: 99% djece i mladih koji su pohađali osnovno, srednje i visoko obrazovanje imalo je osnovni pristup e-učenju. Ipak, veliki broj djece nije imao adekvatan pristup informaciono-komunikacionoj tehnologiji (IKT) i internetu te stoga nije bio u mogućnosti iskoristiti tu ponudu. Posebno su romska djeca bila disproportionalno pogođena i ona čine barem 6% djece koja nisu imala pristup IKT-u i internetu. Djeca predškolske dobi su predstavljala najveću skupinu djece izvan sistema odgoja i obrazovanja u toku trajanja strogih mjera zatvaranja, s obzirom na to da 82% predškolske djece nije pohađalo predškolske ustanove u tom periodu.

[Za više informacija vidi: Brza procjena stanja i potreba – Obrazovanje u Bosni i Hercegovini](#)

Žene su najviše pogođene utjecajem pandemije bolesti COVID-19 na ekonomiju. Često radeći kraće od

punog radnog vremena te u neformalnom sektoru i na nisko plaćenim radnim mjestima, mnoge žene su imale tek ograničen pristup socijalnom, penzionom i zdravstvenom osiguranju radi ublažavanja utjecaja ekonomskog usporavanja. Kada osnovne usluge za žrtve nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja nisu više bile dostupne mnoge žene su bile prisiljene biti "zaključane" u istom prostoru sa počiniteljima nasilja. Promjene u dinamici porodice u kontekstu migracija su također doprinijele nastanku seksualnih i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja u porodici, kao i među djecom bez pratnje i djecom odvojenom od roditelja.

[Za više informacija vidi: Brza rodna procjena covid-19 u Bosni i Hercegovini](#)

Analiza stanja stanovništva iz 2020. godine je potvrdila da je Bosna i Hercegovina zemlja sa „najnižim niskim“ fertilitetom na svijetu (1,25). Godine 2020. je demografska analiza koje su provele institucije za statistiku uz podršku UN-a pokazala da postojeći trendovi ukazuju da će se do 2070. godine udio osoba starije životne dobi u ukupnom stanovništvu povećati na preko 40% zbog visokog nivoa emigracije iz zemlje i starenja stanovništva. Dok je hiljadu

devetsto sedamdesetih godina bilo 10 osoba u dobi od 0-19 godina na jednu osobu starije životne dobi, do 2070. godine će biti manje od 0,33 osobe u dobi od 0-19 godina na jednu stariju osobu. Ako se ovi trendovi nastave, to će dovesti do pada ukupnog broja stanovnika za preko 50%, odnosno sa oko 3,5 miliona, koliki je danas broj stanovnika, na svega 1,5 milion 2070. godine, od čega preko 40% više neće biti u radno sposobnoj dobi.

[Za više informacija vidi: Analiza stanja stanovništva u Bosni i Hercegovini](#)

Uprkos političkom kontekstu i pandemiji bolesti COVID-19, zemlja je uspjela ostvariti napredak u realizaciji Agende 2030. finaliziranjem Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, koji poslije više od jednog desetljeća nudi prvu stratešku viziju zemlje o održivom razvoju. Taj dokument (koji su nadležne institucije u Bosni i Hercegovini dostavile na usvajanje krajem 2020. godine, a koji je usvojen 8. aprila 2021. godine) postavio je okvir za usaglašavanje strategija, politika i resursa na svim nivoima vlasti u zemlji i predstavlja osnovu za sklapanje partnerstava u cilju postizanja ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini.

PODRŠKA SISTEMA UJEDINJENIH NACIJA BOSNI I HERCEGOVINI (2015-2020)

Rad Tima Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini u proteklih šest godina je vođen Okvirom razvojne pomoći Ujedinjenih nacija za period 2015-2020 (UNDAF), koji je Vijeće ministara usvojilo 14. maja 2015. godine. Usaglašeno je trinaest ishoda grupisanih u četiri strateška fokusna područja Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija, koja odgovaraju na potrebe zemlje i koriste komparativne prednosti Ujedinjenih nacija.

Stub 1 - Vladavina prava i sigurnost ljudi

Stub 2 - Održiv i ujednačen razvoj i zapošljavanje

Stub 3 - Socijalna inkluzija: obrazovanje, socijalna zaštita, dječija zaštita i zdravlje

Stub 4 - Osnaživanje žena

Okvir razvojne pomoći Ujedinjenih nacija je operacionaliziran kroz četiri dvogodišnja zajednička plana rada Ujedinjenih nacija na nivou rezultata i aktivnosti koja odgovaraju četiri fokusna područja Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija, a koji su pripremljeni u direktnim konsultacijama sa relevantnim institucijama vlasti u zemlji i odobreni od strane Zajedničkog upravnog odbora Bosne i Hercegovine i Ujedinjenih nacija. Osim što je nadležan za koordinaciju i praćenje provođenja Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini, Zajednički upravni odbor je pružao strateške smjernice i vršio nadzor nad provođenjem Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija u periodu od 2015. do 2020. godine, odobravao je zajedničke planove rada i pregledao godišnje izvještaje. Osim Tima UN-a u BiH, u Zajedničkom upravnom odboru su predstavljene i institucije vlasti na državnom i entitetskom nivou Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta BiH. Osim toga, Ujedinjene nacije tijesno sarađuju i vode dijalog sa civilnim društvom, medijima, akademskim institucijama i privatnim sektorom u zemlji.

U skladu sa Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine iz 2018. godine, Okvir razvojne pomoći Ujedinjenih nacija je produžen za godinu dana, do 2020, kako bi se proces pripreme narednog Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija za Bosnu i Hercegovinu uskladio sa izbornim ciklusom i novim ciklusom programiranja EU, kao i sa nekim ključnim procesima planiranja u zemlji.

Ključni rezultati postignuti od početka ciklusa Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija.

Nakon razgovora vođenih između Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija i Predsjedništva Bosne i Hercegovine 2014. godine, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini su u proteklih šest godina radile na poticanju društvene kohezije i regionalne saradnje kroz inicijativu „Dijalog za budućnost“. Taj program je počeo u Bosni i Hercegovini, sa fokusom na mlade, obrazovanje i kulturu, a 2016. godine je proširen na Srbiju i Crnu Goru.

Nakon katastrofalnih poplava 2014. i 2015. godine, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini su provele **najveći program pomoći oporavku od poplava u historiji zemlje**, unoseći promjene u kvaliteti života preko pola miliona ljudi (od čega 40% žena) u područjima pogođenim poplavama. Nužeći brzu i efikasnu pomoć oporavku usmjerenom na ljude, Ujedinjene nacije su uz podršku donatora i vlada u iznosu od 73,5 miliona USD doprinijele povratku zemlje na put socioekonomskog razvoja. Od 2014. godine su Ujedinjene nacije i dalje pomagale **odgovor na vanredne situacije i oporavak**, kao i smanjenje rizika od katastrofa za preko 600.000 ljudi, obnovivši preko 6.082 stambenih jedinica, obnovivši preko 150 javnih objekata i sačuvavši preko 5.000 radnih mjesta.

U odgovoru na sve veći broj dolazaka i prisustvo **migranata i tražitelja azila u Bosni i Hercegovini** od 2018. do 2020. godine, Ujedinjene nacije su pomogle institucije vlasti u Bosni i Hercegovini da otvore šest privremenih prihvatnih centara, osim privremenog šatorskog naselja „Lipa“. Time je pružen smještaj i pomoć (uključujući i 8,2 miliona obroka i 1,6 miliona neprehrambenih artikala) za 5.000 do 8.000 migranata i tražitelja azila dnevno, odnosno za ukupno skoro 60.000 migranata i tražitelja azila.

8.2 miliona
obroka

1.6 miliona
neprehrambenih artikala

370.000 domaćinstava

je dobilo priključak ili
bolju kvalitetu usluga
vodosnabdijevanja i kanalizacije

30.000 žena i muškaraca

je iskoristilo mogućnosti zapošljavanja i
ostvarivanja dohotka

izazova za rodnu ravnopravnost u kontekstu održivog razvoja u Bosni i Hercegovini.

Konsultacije su obavljene sa 15 partnera iz Ujedinjenih nacija, vlasti, međunarodnih partnera i 310 anketiranih aktera. Profil rodne ravnopravnosti je ažuriran 2020. godine kako bi obuhvatio ključna zapažanja iz procesa Brze rodne procjene covida-19 u Bosni i Hercegovini i Procjene socioekonomskog učinka krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19 u Bosni i Hercegovini, a u odgovoru na zaključna zapažanja Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena o šestom periodičnom izvještaju.

U periodu od 2015. do 2020. godine su Ujedinjene nacije podržale institucije Bosne i Hercegovine u unapređenju zakonodavstva, politika i usluga koje **žrtvama seksualnog nasilja u ratu** pružaju priznanje, reparaciju i podršku. Zahvaljujući sveobuhvatnom pristupu, obuhvaćene su razne potrebe i prava žrtava, uključujući i fizičko, reproduktivno i mentalno zdravlje, pristup pravdi, smisleno uključivanje u društvo i ekonomsko osnaživanje. Osim toga, Ujedinjene nacije su u partnerstvu sa civilnim društvom, medijima, vjerskim zajednicama i mladima vodile borbu protiv stigmatizacije koja prati ovo krivično djelo i njegove žrtve.

500.000 žena

(uključujući žene u ruralnim sredinama, žene s invaliditetom i Romkinje) sada ima pristup mehanizmima odgovora

koji podržavaju žene žrtve nasilja

Uz podršku Ujedinjenih nacija, u periodu 2014-2020. je preko 370,000 domaćinstava dobilo priključak na vodovodnu i kanalizacionu mrežu ili bolju kvalitetu usluga vodosnabdijevanja i kanalizacije, dok je preko 30.000 žena i muškaraca širom zemlje iskoristilo mogućnosti zapošljavanja ili ostvarivanja dohotka. Tim Ujedinjenih nacija je kontinuirano pružao podršku institucijama vlasti u jačanju okvira politike, jačajući kapacitete za uključivanje dijaspore u razvoj i pomogao je povezivanje znanja, resursa i finansijskih ulaganja dijaspore za socioekonomski razvoj Bosne i Hercegovine.

S obzirom da je proizvodnja i potrošnja energije (posebno u zgradama) najveći izvor emisija stakleničkih plinova u zemlji, **Zeleni klimatski fond** (GCF) i **Globalni fond za okoliš** (GEF) **su udružili snage** kako bi podržali vlasti na svim nivoima u Bosni i Hercegovini u unapređenju nastojanja na ublažavanju posljedica klimatskih promjena kroz inovativne pristupe i ubrzavanje ulaganju u energetska efikasnost

u cilju postizanja transformacijskih promjena. **Saradnja između ova dva globalna klimatska fonda (GCF i GEF)** se pokazala izuzetno važnom za ubrzavanje razvoja u zemlji koji je otporan na klimatske promjene. Ta nastojanja su bila usmjerena na daljnje jačanje i proširenje informacionog sistema za upravljanje energijom (EMIS) i stvaranje inovativnih mehanizama finansiranja koji su doprinijeli povećanju energetske efikasnosti u javnim zgradama i sektoru javne rasvjete, kao i povećali mjere uštede vode.

Ujedinjene nacije su za 500.000 žena osigurale **pristup uslugama multisektorske podrške na općinskom nivou za žene žrtve nasilja**. Zahvaljujući podršci institucijama vlasti i organizacijama civilnog društva koje vode žene, 40 jedinica lokalne samouprave danas ima multisektorske timove za odgovor i specijalizirane službe koje su konstantno na usluzi ženama u riziku i ženama koje su doživjele nasilje.

Profil rodne ravnopravnosti u BiH koji je finaliziran 2020. godine predstavlja analitički i operativni dokument koji **pruža solidnu procjenu ključnih**

REZULTATI POSTIGNUTI U TOKU 2020. GODINE

Nakon što je proglašena pandemija bolesti COVID-19, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini su odmah pružile podršku radnicima na prvoj liniji odbrane od pandemije i zdravstvenim sistemima, dok su pritom vodile računa da niko ne bude izostavljen. Strateški plan za spremnost i odgovor na COVID-19 za Bosnu i Hercegovinu je kompletiran u saradnju sa Ministarstvom civilnih poslova i relevantnim institucijama nadležnim za oblast zdravstva, a paralelno s tim su Ujedinjene nacije prilagodile strategije i programiranje prema Okviru razvojne pomoći Ujedinjenih nacija za period 2016-2020 kako bi podržale zdravstveni sistem, ekonomiju, socijalnu zaštitu i obrazovanje i društvenu koheziju putem konkretne [Ponude Ujedinjenih nacija za socioekonomski odgovor i oporavak od krize izazvane bolešću COVID-19](#).

Više o prvih 60 dana međusektorskog odgovora na COVID-19 možete pročitati [ovdje](#).

Ponuda Ujedinjenih nacija za socioekonomski odgovor i oporavak od krize izazvane bolešću COVID-19

je korištena tokom izrade Okvira saradnje za održivi razvoj između Ujedinjenih nacija i Bosne i Hercegovine (2021-2025), kao i prioriteta i odgovora zemlje i mehanizama koordinacije i globalno je prepoznata kao primjer fokusa oporavka od pandemije bolesti COVID-19 na „kvalitetnijoj ponovnoj izgradnji“ kroz zelenu ekonomiju, inovacije i digitalna rješenja.¹

Na osnovu Ponude su Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini osigurale 79 miliona USD kroz prenamjenu postojećih i izradu novih programa za mjere borbe protiv pandemije bolesti COVID-19, uz podršku donatora i partnera. U daljnjem tekstu možete pročitati više o ključnim rezultatima postignutim u toku 2020. godine u sva četiri strateška fokusna područja Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija: 1) vladavina prava i sigurnost ljudi, 2) održiv i ujednačen razvoj i zapošljavanje, 3) socijalna inkluzija: obrazovanje, socijalna zaštita, dječija zaštita i zdravlje i 4) osnaživanje žena.

Planirani budžet za 2020:

101.514.802 USD

Rashodi u 2020:

113.609.747 USD

Video: Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini: Pregled 2020.

¹ Pregled planova za socioekonomski odgovor od strane UNDP-a i Ureda Ujedinjenih nacija za koordinaciju razvoja.

STUB 1

Vladavina prava i sigurnost ljudi

Usklađivanje sa ciljevima održivog razvoja:

1 2 3 4 5 7

8 10 11 13 16 17

Agencije UN-a koje daju doprinos:

**IOM, UNDP, UNECE, UNESCO (predsjedava),
UNFPA, UNHCR, UNICEF and UNODC**

Budžet:

**Planiran za 2020.
52.774.814 USD**

**Rashodi u 2020.
69.565.490 USD**

U toku 2020. godine je glavni doprinos Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini ostvaren u oblasti vladavine prava i sigurnosti ljudi kroz tri ishoda: (ishod 1) u okviru vladavine prava unaprijeđeni su pristup pravdi, zabrana diskriminacije i jednakost; (ishod 2) učvršćivanje i jačanje mehanizama za mirno rješavanje sukoba, pomirenje, poštivanje različitosti i sigurnost u zajednici i (ishod 3) ojačani su prevencija i odgovor na katastrofe izazvane ljudskim faktorom i prirodne katastrofe.

U toku 2020. godine su agencije Ujedinjenih nacija nastavile pružati podršku nastojanjima institucija vlasti u upravljanju migracijama, pružajući smještaj i **humanitarnu pomoć migrantima i tražiteljima azila koji su registrirani i borave u privremenim prihvatnim centrima Bira, Borići, Blažuj, Sedra, Miral i Ušivak te u privremenom šatorskom naselju Lipa**. Od januara i decembra je u ovim centrima registrirano preko 35.000 osoba na putu kroz Bosnu i Hercegovinu. Kroz program **potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije** se 227 muškaraca, žena i djece vratilo u svoje zemlje. Osim toga, 3.474 migranata i tražitelja azila, maloljetnih i punoljetnih muških i ženskih osoba, osnaženo je u oblasti prevencije i zaštite u pogledu rodno zasnovanog nasilja, unaprijeđenog mentalnog zdravlja i životnih vještina. Osim toga, Ujedinjene nacije su osigurale pružanje usluga zaštite seksualnog i reproduktivnog zdravlja za 1.355 migranata i tražitelja azila i podigle su svijest 3.565 migranata i tražitelja azila o zdravlju i prevenciji bolesti COVID-19.

Iako je COVID-19 utjecao na pružanje podrške **povratnicima i interno raseljenim osobama prema Aneksu VII**, Ujedinjene nacije su nastavile pratiti provođenje Regionalnog programa za stambeno zbrinjavanje i u institucijama vlasti zagovarati trajna rješenja za najranjivije osobe kroz podršku pristupu besplatnoj pravnoj pomoći. Ujedinjene nacije su podržale potpisivanje Memoranduma o razumijevanju za sprečavanje nasilnog ekstremizma u Brčko distriktu i izradu izmjena i dopuna Zakona o vanparničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine kojima je djeci rođenoj u Siriji a koja su vraćena u Bosnu i Hercegovinu omogućeno da dobiju **izvod iz matične knjige rođenih i da uživaju prava po osnovi državljanstva**. Osim toga, zagovaran je i neposredan upis rođenja djece rođene u Bosni i Hercegovini čiji roditelji nisu formalno registrirani kao tražitelji azila.

Ujedinjene nacije su nastavile podržavati jačanje kapaciteta zemlje za integrirano upravljanje granicom. Fokus je stavljen na rješavanje nedozvoljene trgovine oružjem, unaprijeđenu bezbjednost granice i kontrolu tereta, kao i jačanje pravnog i operativnog okruženja i rodne jednakosti u agencijama za provođenje zakona.

Djeci rođenoj u Siriji

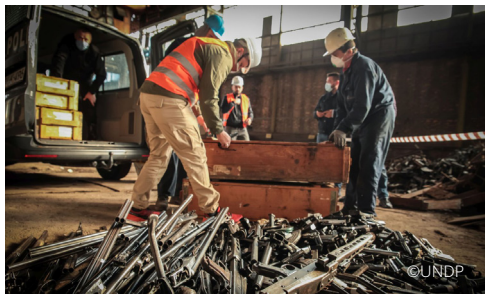
je nakon repatrijacije u Bosnu i Hercegovinu omogućeno da dobiju izvod iz matične knjige rođenih i da uživaju prava po osnovi državljanstva

Zahvaljujući tome, nadležne institucije su oduzele i potom uništile 2.000 komada malog oružja i lakog naoružanja kojima se nezakonito trgovalo. Ujedinjene nacije su podržale operacionalizaciju reformiranog mehanizma upućivanja **žrtava trgovine ljudima**, izradu nove strategije i lokalnih akcionih planova na raznim nivoima vlasti te nove baze podataka žrtava trgovine ljudima. Sve to je dovelo do povećanog broja identificiranih žrtava u 2020. godini, u poređenju s prethodnim godinama.

U oblasti **pranja novca**, Ujedinjene nacije su povećale kapacitete i unaprijedile djelotvornost predstavnika institucija za provođenje zakona u smislu borbe protiv nezakonitih prekograničnih radnji i presretanja visokorizičnih pošiljki, a pritom olakšavajući legalnu trgovinu. Ujedinjene nacije su podržale izradu nove **Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja za period 2021-2024**, i pružile su pomoć Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine da rizik od neplanske eksplozije municije svede na minimum. Ujedinjene nacije su podržale Ministarstvo komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine u pripremi **Okvirne strategije za sigurnost prometa na cestama za period 2021-2025**, za najvažnija područja sistema sigurnosti cestovnog prometa u zemlji, u skladu sa standardima sigurnosti EU.

2.000

komada malog oružja i lakog naoružanja, kojim se nezakonito trgovalo, oduzeto i uništeno

Na osnovu ocjene provođenja **Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku Republike Srpske**, Ujedinjene nacije su podržale izradu izmjena i dopuna ovog zakona, a koje je Narodna skupština Republike Srpske usvojila 2020. godine. Očekuje se da će se njima znatno unaprijediti provođenje diverzionih mjera, zaštita žrtava i svjedoka i ispitivanje prilagođeno djeci.

U bliskoj saradnji sa institucijama vlasti, preko 150.000 djece iz preko 400 osnovnih i srednjih škola je sudjelovalo u programima sekundarne prevencije koji se provode u školama u cilju jačanja dobrobiti i zaštite djece i adolescenata kroz podršku ranoj identifikaciji i faktorima rizika.

U oblasti **izgradnje mira i pomirenja**, Ujedinjene nacije su i dalje olakšavale korištenje platformi za strukturni i inkluzivan dijalog preko 1.500 predstavnika civilnog društva, mladih, akademske zajednice, medija i kreatora politika između Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore, kao i u svakoj od tih zemalja posebno. To je doprinijelo većoj prekograničnoj saradnji, potaklo je dijalog i ojačalo društvenu koheziju među ljudima. Ujedinjene nacije su podržale 19 prekograničnih projekata za dodjelu bespovratnih sredstava kroz koje je omogućeno stvaranje 43 partnerstva, sa 7.500 korisnika iz cijele regije.

1.500 predstavnika

Civilnog društva, mladih, akademske zajednice, medija i kreatora politika iz Bosne i Hercegovine, Srbije u Crne Gore

19 prekograničnih projekata za dodjelu grantova

43 partnerstava

7.500 korisnika

Ujedinjene nacije su provele procjenu utjecaja bolesti COVID-19 na mlade i podržale su prilagođavanje globalne kampanje „Mladi protiv covid-19“ i pokrenule su šest video snimaka na razne teme: prevencija bolesti COVID-19, uključivanje mladih, seksualno i reproduktivno zdravlje, rodna jednakost i mentalno zdravlje. Osim toga, Ujedinjene nacije su podržale uspostavu ili jačanje 35 omladinskih centara i mreža u koje su uključene 5.623 mlade osobe i radile su sa općinskim vijećima kako bi osigurale podršku nastavku njihovih aktivnosti.

35 omladinskih centara i mreža

50% jedinica lokalne samouprave

uvrstilo smanjenje rizika od siromaštva u svoje strategije ili planove spremnosti

Ujedinjene nacije su podržale institucije vlasti u jačanju njihovih kapaciteta za **smanjenje rizika od katastrofa**. Među najvažnijim rezultatima ostvarenim u 2020. godini su ugradnja smanjenja rizika od katastrofa u strategije ili planove spremnosti u preko 50% jedinica lokalne samouprave, podrška upravljanju medicinskim otpadom, provođenje tehničkih mjera za sprečavanje nastanka klizišta i poplava i razvoj kapaciteta zajednica i institucija za prilagođavanje klimatskim promjenama. Osim toga, **zajedničkim programom za smanjenje rizika od katastrofa** se i dalje jačaju kapaciteti lokalnih multisektorskih platformi za smanjenje rizika od katastrofa u 10 visokorizičnih jedinica lokalne samouprave.

Naše priče

Dijalog za budućnost: Djela govore više od riječi

Iz naše video priče saznajte više o iskustvima mladih u okviru Dijaloga za budućnost: Nikša Zovko iz Mostara (Bosna i Hercegovina), Kalena Kujundžić iz Vranja (Srbija) i Nina Vuković iz Risna (Crna Gora).

Potpomognuti dobrovoljni povratak i reintegracija

Nafis (27) i Fatma (26) sa njihovo troje djece su odlučili napustiti Bosnu i Hercegovinu i vratiti se u svoju domovinu; otišli su iz Iraka prije tek nešto više od godinu dana.

„Vjerujem da će put oporavka od koronavirusa biti težak, ali prije svega, moramo pokazati humanost i solidarnost.“ Jean Marc Bogmis, koji je kao nogometaš došao u Bosnu i Hercegovinu 1999. godine, rekao je da su ga političke okolnosti u Kamerunu (njegovoj domovini) primorale da traži azil u Bosni i Hercegovini.

„Moramo se fokusirati na to kako zaštititi ljudska prava u humanitarnim krizama i kako sačuvati život, kao prvi prioritet, i smanjiti broj potencijalnih žrtava ovih teških vremena.“ Saria Aboukaf je službenica za osnaživanje i voditeljica tima odgovornog za aktivnosti u centrima za žene i djevojčice i centrima za dječake u pokretu u privremenim prihvatnim centrima Ušivak i Blažuj.

„Uprkos svim ovim poteškoćama, uvjeren sam da zajedno možemo napraviti promjene i biti odgovorni u svačijem interesu.“ Azra Ibrahimović-Srebrenica je voditeljica kampa prvog privremenog prihvatnog centra koji je otvoren u Kantonu Sarajevu.

STUB 2

Održiv i ujednačen razvoj i zapošljavanje

Usklađivanje sa ciljevima održivog razvoja:

Agencije UN-a koje daju doprinos:

**ILO, IOM, UNDP (predsjedava),
UNICEF, UNECE, UNEP and UNESCO**

Budžet:

 **Planiran za 2020.
35.598.264 USD**

 **Rashodi u 2020.
28.850.894 USD**

Prema Okviru razvojne pomoći Ujedinjenih nacija, pomoć Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini u oblasti održivog i ujednačenog razvoja i osnaživanja (ishod 4) je doprinijela smanjenju ekonomskih i socijalnih dispariteta kroz usvajanje koordiniranog pristupa od strane raznih aktera. Jačanje i operacionalizacija zakonskih i strateških okvira kako bi se osiguralo održivo upravljanje prirodnim, kulturnim i energetske resursima (ishod 5) i veći pristup produktivnom zapošljavanju i mogućnostima ostvarivanja dohotka bili su mogući kroz unaprijeđenu artikulaciju i koordinaciju politika i programa zapošljavanja, obrazovanja i nauke (ishod 6).

©UNDP

U toku 2020. godine su nastojanja Tima Ujedinjenih nacija preusmjerena, prije svega, na pružanje podrške odgovoru nadležnih institucija na pandemiju bolesti COVID-19 i pripremu oporavka od pandemije. Ujedinjene nacije su provele procjene socioekonomskih utjecaja koje su nadležne institucije iskoristile za planiranje oporavka i podržale izradu **platforme za prijavu slučajeva COVID-19 i za ciljeve održivog razvoja** u Bosni i Hercegovini. Uz podršku Ujedinjenih nacija, **preko 4.700 ljudi je iskoristilo mogućnost zapošljavanja ili ostvarivanja prihoda**, što je doprinijelo tome da ljudi ne zapadnu u siromaštvo i ublažilo negativan utjecaj krize. Dva udruženja poslodavaca su dobila alate za istraživanje kao pomoć u procjeni potreba kompanija nastalih usljed krize izazvane pandemijom te da bi ih iskoristili u dijalogu o politici ekonomskog oporavka.

4.700 ljudi

je iskoristilo mogućnost
zapošljavanja ili ostvarivanja dohotka

©UNDP

UNDP

Ujedinjene nacije su doprinijele jačanju konkurentnosti privatnog sektora kroz podršku nadležnim institucijama u uvođenju javnih finansijskih instrumenata za razvoj privatnog sektora, pomoć za 300 malih i srednjih preduzeća da moderniziraju svoje poslovne modele, unapređenje poduzetničkih vještina 350 žena i muškaraca i pomoć u registraciji 80 novih poslovnih subjekata. Ujedinjene nacije su i dalje promovirale digitalnu pismenost među djevojkama i djevojkama i zatvaranje digitalnog rodnog jaza. Prilagodivši se „novom normalnom“ koje je stvorila kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19, tim Ujedinjenih nacija je organizirao 13 #ITGirlsGoOnline webinar za djevojčice iz cijele zemlje koji su im omogućili da steknu nove vještine i znanje od uspješnih žena u IT sektoru.

300 malih i srednjih

preduzeća je moderniziralo svoje
poslovne modele

U toku 2020. godine su stavljeni u funkciju **sistemi strateškog planiranja i upravljanja razvojem u oba entiteta na osnovu relevantnih regulatornih okvira**. Širom zemlje je 90% jedinica lokalne samouprave i svih 10 kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine izradilo nove strategije razvoja. Sposobnosti i strukture izrađene u okviru javnog sistema strateškog planiranja su značajni za uspješno provođenje **Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja za Bosnu i Hercegovinu** koji je izrađen uz podršku Ujedinjenih nacija. Kriza izazvana pandemijom bolesti COVID-19 je ubrzala nastojanja širom zemlje na digitalnoj transformaciji u javnom i privatnom sektoru. Podrška politici kvaliteta koja je pružena institucijama na svim nivoima vlasti rezultirala je **djelotvornijim i dostupnijim javnim uslugama za 370.000 građana (od kojih je 40% žena)**.

370.000 građana

sada ima pristup djelotvornijim i
pristupačnijim uslugama

Uz podršku Ujedinjenih nacija izrađena je nova **Strategija za saradnju sa dijasporom** kako bi se potaklo uključivanje dijaspore u razvoj zemlje. Ujedinjene nacije su omogućile razmjenu znanja i umrežavanje usmjereno na razvoj između dijaspore i akademske zajednice i javnog i privatnog sektora u zemlji i provele su inicijative ograničenog obima u cilju smanjenja masovne emigracije profesionalaca u sektoru informacionih tehnologija i zdravstva.

Ujedinjene nacije su **i dalje predvodile aktivnosti u borbi protiv klimatskih promjena u zemlji**, uz postizanje djelotvornih rezultata razvoja u oblasti energetske efikasnosti, niskouglične ekonomije i upravljanja rizicima od katastrofa. Bosna i Hercegovina je tokom 2020. godine odredila **nacionalno utvrđene doprinose** globalnom odgovoru na klimatske promjene, kojima je utrt put ka bezugličnom razvoju. Kroz intervencije energetske efikasnosti su Ujedinjene nacije podržale **smanjenje emisija CO2 za 13.150 tona, unapređenje ambijentalnih uvjeta za preko 250.000 ljudi i otvaranje preko 1.800 zelenih poslova od 2015.** godine. Postignut je cilj da emisije ugljen dioksida do 2020. godine ne pređu 31.46 miliona metričkih tona, koji je postavljen u Okviru razvojne pomoći Ujedinjenih nacija. Ujedinjene nacije su podržale **„Pregled stanja radi zelenog ekonomskog razvoja u Bosni i Hercegovini“** kako bi nastavile usmjeravati nastojanja zemlje u toj oblasti.

Emisije CO2 su smanjene

za 13.150 tona

Ambijentalni uvjeti su unaprijeđeni za

250.000 ljudi

1.800 zelenih radnih mjesta

otvoreno od 2015.

Djelovanje Ujedinjenih nacija u oblasti **upravljanja prirodnim i energetske resursima** je doprinijelo tranziciji zemlje ka niskim emisijama i održivom razvoju. Mreža **zaštićenih područja** u Bosni i Hercegovini je povećana na 2,65% ukupne teritorije zemlje (sa 2,26% u 2019), uz proglašenje tri nova zaštićena prirodna područja, povećane sposobnosti za upravljanje zaštićenim područjima i usvajanje planske dokumentacije za upravljanje od strane Vlade Republike Srpske. Izrađena je studija primjene Okvirne klasifikacije resursa Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini i ona nudi dragocjen analitički i politički pravac za unaprijeđeno **integrirano upravljanje energetske resursima i resursima podzemnih voda.**

Ujedinjene nacije su nastavile podržavati provođenje **Strategije razvoja nauke u Bosni i Hercegovini** za period 2017-2022 i njenog Akcionog plana. U oblasti kulture su Ujedinjene nacije nastavile pružati podršku institucijama vlasti u provođenju konkretnih intervencija koje doprinose realizaciji **Akcionog plana Strategije kulturne politike u Bosni i Hercegovini**, uključujući i aktivnosti iz nedavno usvojene **Strategije razvoja kulture Republike Srpske. Ujedinjene nacije su pomogle izradu Strategije održivog upravljanja turizmom na lokalitetu svjetske baštine područja Starog mosta starog grada Mostara** i njenog Akcionog plana.

Mreža zaštićenih područja

povećana na 2,65%

površine zemlje

Naše priče

Merima Kukić: Naš zajednički san se ostvario

Dvadesetsedmogodišnja Merima Kukić je prošle godine, na početku pandemije bolesti COVID-19, ostala bez posla, ali je danas mlada poduzetnica.

Dugogodišnji san porodice Puđa je ostvaren

Kravlje, ovčje i kozje mlijeko sa hercegovačkih pašnjaka dragocjen je sastojak sireva koje porodica Puđa iz Livna proizvodi desetljećima, koristeći tradicionalne recepte.

Koteks d.o.o. iz Tešnja: Za opstanak se borimo zajedno sa našim radnicima

Stanovnici Tešnja, poznati po svojoj agilnosti i snalažljivosti, brzo su se prilagodili novonastaloj situaciji uzrokovanoj pandemijom bolesti COVID-19. Koteks je u rekordnom vremenu transformirao svoj proizvodni proces.

Prof. dr. Milomir Ninković: Najveća tragedija ove zemlje je gubitak educiranih ljudi

Prof. dr. Milomir Ninković je pripadnik dijaspore iz Bosne i Hercegovine i svjetski priznati stručnjak u oblasti plastične hirurgije. Autor je preko 250 naučnih radova objavljenih u međunarodnim časopisima i više od 35 poglavlja u naučnim knjigama.

Kristina je spremna za povratak u školu i umjetnosti

„Zimi nam je često bilo prehladno, a tijelu se teško zagrijati na niskim temperaturama. Za nas je zagrijavanje ključ prevencije povreda.“

STUB 3

Socijalna inkluzija: obrazovanje, socijalna zaštita, dječija zaštita i zdravlje

Usklađivanje sa ciljevima održivog razvoja:

Agencije UN-a koje daju doprinos:

Budžet:

UNDP, UNFPA, UNHCR, UNICEF
(predsjedava), UNODC and WHO

Planiran za 2020.
7.976.472 USD

Rashodi u 2020.
11.924.037 USD

Treće fokusno područje Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija je bilo usmjereno na jačanje sistema socijalne zaštite i promoviranje ciljanog pristupa najugroženijim kategorijama. Ujedinjene nacije su radile na osiguranju (ishod 7) da sva djeca i mladi imaju koristi od obrazovanja koje je prilagođeno njihovim potrebama i sposobnostima, (ishod 9) da relevantno zakonodavstvo, politike, budžetska izdvajanja i inkluzivni sistemi socijalne zaštite ugroženim kategorijama pružaju proaktivnu zaštitu i (ishod 10) na osnaživanju sistema dječije zaštite za prevenciju i odgovor na slučajeve nasilja, zlostavljanja, iskorištavanja i zanemarivanja djece, uključujući i institucionalno zbrinjavanje. Unaprijeđeno je pružanje ciljnih zdravstvenih usluga i planski dokumenti u oblasti javnog zdravstva, uključujući i upravljanje osnovnim zdravstvenim rizicima i promoviranje odgovornog ponašanja za očuvanje zdravlja (ishod 11).

©UNICEF

Od izbijanja pandemije bolesti COVID-19 u Bosni i Hercegovini u martu 2020. godine Ujedinjene nacije su aktivno podržavale institucionalni odgovor institucija vlasti usmjeren na **sprečavanje i smanjenje širenja bolesti COVID-19**, fokusirajući se posebno na najugroženije, pritom pružajući pomoć organizacijama civilnog društva koje su aktivne u raznim oblastima. Ujedinjene nacije su direktno sarađivale sa Ministarstvom civilnih poslova Bosne i Hercegovine i zavodima/institutima za javno zdravstvo u entitetima i Brčko distriktu na rješavanju tehničkih pitanja koja su se odnosila na sve aspekte vanredne situacije izazvane bolešću COVID-19. Ujedinjene nacije su vodile računa o tome da subjekti odlučivanja budu upoznati sa najnovijim informacijama o ponašanju javnosti u skladu sa poduzetim mjerama, kako bi na osnovu toga osmislili odgovor. Ujedinjene nacije su osigurale da institucije nadležne za oblast zdravstva provedu preporuke Svjetske zdravstvene organizacije vezane za odgovor na COVID-19, rano otkrivanje, nadzor, testiranje, praćenje kontakata, izolaciju, liječenje i upravljanje slučajevima. Zdravstveni sistemi su podržani kroz nabavku i distribuciju relevantnim ustanovama **11,5 miliona komada zaštitne medicinske opreme, kompleta za testiranje i neophodnog materijala** u vrijednosti od preko 21 milion USD.

10.618.665 komada
lične zaštitne opreme

12.367
medicinskih uređaja

899.099 komada
laboratorijske opreme, testova i materijala

Ujedinjene nacije su također pružile podršku institucijama vlasti kroz nabavku vakcina i procjenu i doprinos **planovima vakcinacije protiv bolesti COVID-19** tako što su ih učinile operativnijim i uskladile sa najboljim praksama provođenja i evaluacije napretka. Provedena je sveobuhvatna

procjena hladnog lanca kako bi se on unaprijedio u zemlji i osigurala njegova adekvatnost za skladištenje vakcina protiv bolesti COVID-19, kao i drugih vakcina. Osim toga, Ujedinjene nacije su provela kampanje komunikacije o rizicima putem društvenih medija i drugih kanala kojima je obuhvaćeno preko dva miliona ljudi.

©UNDP

©UNICEF

Ujedinjene nacije su podržale sva četiri ministarstva obrazovanja u osiguranju kontinuiteta učenja kroz **elektronsku i kombiniranu nastavu** u vrijeme dok su škole zatvorene, čime je obuhvaćeno najmanje 105.000 djece. Emitirano je šest epizoda TV serijala „Klinci naučnici“, koje je pratilo 700.000 gledalaca. Ovaj obrazovni serijal je kombinacija lutkarskog, animiranog i video programa u kojem su kroz interakciju i uključenost djeca dobila informacije o virusima, bolestima, higijeni i prevenciji od stručnjaka, druge djece, kao i kroz pjesme.

105.000 djece
obuhvaćeno elektronskim i kombiniranim učenjem

185.000 djece i 257.000 njegovatelja

iskoristilo programe dječije zaštite

U toku godine je oko 185.000 djece i 257.000 njegovatelja imalo direktnu ili indirektnu korist od **programa dječije zaštite** koje su podržavale Ujedinjene nacije. Mentalno zdravlje u zajednici i psihosocijalna podrška su ojačani kroz podršku Ujedinjenih nacija i ona je obezbijedena za 14.000 djece i 2.800 njegovatelja. Ujedinjene nacije su dodatno povećale institucionalne kapacitete u oblasti zaštite seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava. Jedan primjer je izrada kliničkih smjernica za pružanje kvalitetnih usluga zaštite zdravlja majki i jačanje pristupa prilagođenih mladima u pružanju zdravstvenih usluga mladim ljudima.

204.395 ljudi

iskoristilo usluge
psihosocijalne podrške

U oblasti socijalne zaštite su Ujedinjene nacije podržale entitetska udruženja socijalnih radnika u provođenju procjena **utjecaja pandemije bolesti COVID-19 na sektor socijalne zaštite**. Zapažanja su jasno ukazala na potrebu za ulaganjem u izgradnju sistema socijalne zaštite koji će biti otporni na šokove kako bi se osigurao kontinuitet pružanja socijalnih usluga i davanja, koja su čak važnija u kriznim situacijama.

Podrška Ujedinjenih nacija organizacijama civilnog društva i jedinicama lokalne samouprave je rezultirala **uvođenjem četiri nove kratkoročne socijalne usluge, posebno za najranjivije kategorije**. Na političkom nivou, u partnerstvu sa EU i Ujedinjenim nacijama, Fondacija za unapređenje socijalne inkluzije djece i mladih u BiH je omogućila **izradu strategija socijalne inkluzije** entiteta i distrikta. Ujedinjene nacije su i dalje podržavale usvajanje i izradu izmjena i dopuna entitetskih zakona i relevantnih strategija, kao i strateško parničenje u vezi sa **provođenjem Aneksa 7** Dejtonskog sporazuma.

U oblasti prevencije korištenja droga, Ujedinjene nacije su osnažile kapacitete Bosne i Hercegovine za rješavanje **poremećaja zbog korištenja supstanci** i povećale nastojanja kroz program „Snažne porodice“ tako što su pomogle porodicama da spriječe korištenje droga, nasilje i druge negativne društvene posljedice. Ujedinjene nacije su također pružile podršku institucijama vlasti da **smanje ovisnost o drogama**, osiguravajući neprekidno liječenje i supstitucijsku terapiju ovisnosti o opioidima za osobe sa poremećajima zbog zloupotrebe supstanci.

U toku 2020. godine su Ujedinjene nacije također doprinijele izradi **Akcionog plana Bosne i Hercegovine za društvenu inkluziju Roma i Romkinja** za period 2021-2025, kao i Programa Bosne i Hercegovine za praćenje provođenja Zaključnih preporuka Komiteta za prava djeteta, te podržale postupak upisa u matične knjige.

Naše priče

[Kad odrastem, želim biti doktorica](#)

Petogodišnje putovanje je Raniju i njenu porodicu dovelo u Bosnu i Hercegovinu. Danas porodica boravi u privremenom prihvatnom centru u Borićima, koji se nalazi u blizini granice sa Hrvatskom.

[S druge strane turobne situacije koju je širom svijeta izazvala bolest COVID-19, svjetska akademska zajednica se okuplja kako bi svijetu ponudila odgovore i rješenja](#)

Dženan Kovačić je zvijezda u sponu bosansko-hercegovačke naučne zajednice i jedan od pobjednika ideatona covIDEJA 2020. Njegova pobjednička ideja se odnosi na Vault platformu za razvoj vakcine i terapeutika za intracelularne patogene, kao što su infekcije virusom SARS-CoV2 i bakterije, poput bacila tuberkuloze.

[Odlazak na vakcinaciju sa mojom rodicom Eminom](#)

„Ne brini, ništa ne boli. Samo te malo ubode. Lakše je ako se okreneš na drugu stranu“, Emina kaže Irmu dok jedna drugoj sređuju kosu.

STUB 4

Osnaživanje žena

Usklađivanje sa ciljevima održivog razvoja:

Agencije UN-a koje daju doprinos:

Budžet:

UNDP, UNFPA, UNHCR and UN Women (predsjedava)

Planiran za 2020.
5.165.252 USD

Rashodi u 2020.
3.269.326 USD

Uvidjevši potrebu za rješavanjem socioekonomskih posljedica krize izazvane bolešću COVID-19, Ujedinjene nacije su reprogramirale svoje aktivnosti kako bi podržale žene u ostvarivanju dohotka i njihovoj egzistenciji kroz direktnu podršku sigurnosti snabdijevanja prehrambenim i higijenskim artiklima i njihovoj egzistenciji, kao i podršku poljoprivrednim i malim preduzećima u vlasništvu žena. Rad Ujedinjenih nacija je osigurao učešće većeg broja žena u donošenju odluka u političkim forumima i u ekonomiji (ishod 12) i pružanje žrtvama usluga prevencije i blagovremenog odgovora na rodno zasnovano nasilje, uz sveobuhvatnu njegu i podršku. Osim toga, institucionalni kapaciteti davatelja usluga su osnaženi u smislu multisektorskog odgovora na slučajeve nasilja (ishod 13).

©UNDP

Uvidjevši štetan utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na **mogućnosti zapošljavanja i ostvarivanja** dohotka, Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini je naročito u 2020. godini egzistenciji žena dodijelio 28% radnih mjesta i 41% pomoći. To znači da su 1.843 žene imale korist od unaprijedene egzistencije i mogućnosti ostvarivanja dohotka, među njima i 225 onih koje su 2014. godine bile pogođene poplavama, a u 2020. godini pandemijom. Ciljana podrška je omogućila neposrednu sigurnost snabdijevanja prehrambenim i higijenskim artiklima i egzistenciju za 300 porodica. Uvidjevši potrebu za rješavanjem socioekonomskih posljedica krize, Ujedinjene nacije su reprogramirale podršku kako bi pomogle operacije usmjerene na podršku egzistenciji i radu 200 vlasnica poljoprivrednih preduzeća u ruralnim sredinama i 40 vlasnica malih preduzeća.

1.843 žene

imaju bolju egzistenciju i ostvaruju dohodak

Ujedinjene nacije su osigurale pakete sa osnovnom zaštitnom opremom i obezbijedile jednokratnu novčanu pomoć za pokriće neophodnih troškova radi osiguranja kontinuiteta u pružanju specijalističkih usluga u toku krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19 i bile su u mogućnosti odgovoriti na 888 SOS poziva i prihvatiti 172 žene i 34 djece žrtava nasilja u porodici samo u toku posljednjeg kvartala 2020. godine.

Sve sigurne kuće su unaprijedile svoju fizičku infrastrukturu, opremu i pristup specijaliziranim uslugama

Kroz izgradnju kapaciteta 118 davatelja usluga i 66 mentoring sesije, Ujedinjene nacije su povećale kapacitete institucionalnih davatelja usluga u toku 2020. godine u pogledu multisektorskog odgovora na slučajeve nasilja, u skladu sa Istambulskom konvencijom.

©UNDP

©UNFPA

Godine 2020. je preko 160.000 žena imalo korist od **unaprijeđenog pristupa javnim uslugama** u upravi, zdravstvu, sportu i kulturi, energetici, vodosnabdijevanju i kanalizaciji. Preko 4.000 žena – među njima i one koje su ostale bez posla i koje su samohrane majke – dobilo je prehrambene i medicinske proizvode dok su bile na snazi stroge mjere ograničenja, putem mjera odgovora na COVID-19, uz podršku Ujedinjenih nacija. Pomoć je dostavljena putem organizacija civilnog društva.

S obzirom da pandemija bolesti COVID-19 negativno utječe na rodnu jednakost, Tim Ujedinjenih nacija je intenzivirao svoju podršku **liderstvu, glasu i osnaživanju žena**. Preko 1,300 žena se uključilo u digitalnu mrežu (online resursnu biblioteku) koja je omogućila razmjenu znanja i iskustava širom zemlje i motivirala liderke u toku trajanja strogih mjera ograničenja, dok je do 50.000 žena bilo obuhvaćeno javnom debatom na temu nasilja nad ženama u javnom životu.

Kako bi osigurale **rodno osjetljive procese izrade javnih politika**, Ujedinjene nacije su potaknule uključivanje žena u konsultacije o važnim strateškim okvirima zemlje. U jednom primjeru je bilo preko 50% žena među učesnicima koji su doprinijeli izradi strategija za borbu protiv klimatskih promjena i javnim konsultacijama o njihovom značaju, kao što su nacionalne određeni doprinosi, mapa puta i plan provođenja te prilagođavanje klimatskim promjenama i strategija niskih emisija.

Žene su činile preko 50% učesnika koji su doprinijeli formuliranju strategija za borbu protiv klimatskih promjena i javnim konsultacijama o njihovom značaju

Kako bi osigurale da značajan broj izbjeglica, osoba kojima je odobrena supsidijarna zaštita i tražitelja azila primi kvalitetne i senzibilizirane usluge i podršku (žrtve/ grupe u riziku od seksualnog i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja), Ujedinjene nacije su unaprijedile uvjete prihvata, fokusirajući se na intervencije prevencije i odgovora na seksualno i rodno zasnovano nasilje. U toku 2020. godine je 48 prijavljenih žrtava seksualnog i rodno zasnovanog nasilja primilo usluge psihosocijalnog savjetovanja, organizirana

je jedna kampanja borbe protiv seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, održana je jedna sesija obuke na temu prevencije i odgovora na seksualno i rodno zasnovano nasilje, 281 grupa u riziku je prošlo obuku na temu prevencije i odgovora na seksualno i rodno zasnovano nasilje i dalje je upućena i pružena im je pomoć kako bi u potpunosti iskoristile usluge koje su dostupne na lokalnom nivou (zdravstvene ustanove, besplatna pravna pomoć i centri za socijalni rad).

©Udruženje „Romanjski skorup – kajmak“

Naše priče

Poljoprivredna preduzeća koja vode žene pomažu seljanima da prežive

Kroz profesionalni, kao i privatni angažman, Drena Đukić aktivno doprinosi jačanju pozicije žena u ruralnim sredinama, čak i u toku pandemije bolesti COVID-19.

Za one sa kojima radimo COVID-19 je kumulativna kriza: zbog njih moramo biti odlučne, smirene i brze

Jasna Zečević je predsjednica udruženja „Vive žene“ iz Tuzle. Kroz svoj rad u centru i sigurnoj kući, ona pomaže ženama žrtvama nasilja u porodici, a isto radi i u toku krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19.

Heroine savremenog doba: Slavljenje aktivistica u Bosni i Hercegovini

Devet mladih žena, svaka u svojoj domeni, mijenja svijet oko sebe i gradi društvo za bolju budućnost. Ovo su njihove priče.

PARTNERSTVA I FINANSIRANJE REALIZACIJE CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA

Ekosistem finansiranja ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini

Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini su u 2020. godini podržale institucije vlasti u finaliziranju Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini. Okvir je izrađen u protekle dvije godine, uz direktan angažman aktera iz javnog i privatnog sektora, a usvojile su ga vlade Brčko distrikta i entiteta 2020. godine, u pripremi za usvajanje na Vijeću ministara Bosne i Hercegovine 2021. godine.

Okvir nudi zajedničku viziju održivog razvoja u Bosni i Hercegovini. Također pruža osnovu za proširenje diskusija o finansiranju realizacije ciljeva održivog razvoja u cilju povećanja i diversifikacije izvora javnih i privatnih ulaganja usklađenih sa ciljevima održivog razvoja, uključujući i ulaganja privatnog sektora.

U tom kontekstu su Ujedinjene nacije podržale institucije vlasti u pripremi sveobuhvatne Strategije za finansiranje realizacije ciljeva održivog razvoja za Bosnu i Hercegovinu i uspostavljanju platforme za dijalog na nivou cijele zemlje i partnerstva u realizaciji ciljeva održivog razvoja. Ujedinjene nacije će procijeniti finansijske nedostatke u prioritnim sektorima (zdravstvo, obrazovanje i zapošljavanje) i podržati optimizaciju i preusmjerenje javnih sredstava ka prioritnim ciljevima održivog razvoja, kao i identificirati novi i inovativni mehanizam finansiranja koji bi se mogao primijeniti u kontekstu Bosne i Hercegovine (npr., privatni sektor, institucionalni investitori i domaće i međunarodne finansijske institucije).

Primjeri transformativnih partnerstava

Dajući doprinos izgradnji mira i jačanju međukulturalnog dijaloga u Bosni i Hercegovini i regiji, Ujedinjene nacije, pod pokroviteljstvom Predsjedništva Bosne i Hercegovine, uspostavile su partnerstvo sa mrežom civilnog društva, **akademskom zajednicom i medijima** radi stvaranja prostora za međukulturalni dijalog i omogućavanja procesa izgradnje mira na nivou cijele zemlje kojim će se promovirati društvena kohezija, izgradnja povjerenja i poštovanje različitosti, sa fokusom na mlade, koji su pokretačka snaga promjena. Deklaracija o platformi za dijalog, koja je usvojena u prvoj fazi projekta, i dalje čini okosnicu inicijative sa pozivom da „svi narodi i građani Bosne i Hercegovine, posebno mladi, postanu aktivni učenici i pokretači promjena te da sarađuju s nama u izradi politika u cilju prevladavanja ključnih izazova sa kojima se suočava Bosna i Hercegovina.“

Ujedinjene nacije su skopile partnerstvo sa EUFOR-om, Ambasdom Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini, Ministarstvom odbrane i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine radi nadogradnje i unapređenja upravljanja uništenjem i skladištima municije. Kao rezultat tog partnerstva, od 2015. godine je uništeno preko 5.500 tona nesigurne municije, čime je dat doprinos izgradnji sigurnijeg okruženja za građane ove zemlje.

Ujedinjene nacije su omogućile stvaranje opsežnog partnerstva između **Svjetske banke, EU, Vlade Švicarske, Vlade Republike Češke, Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj i Švicarskog državnog sekretarijata za ekonomiju**, što je rezultiralo izradom Zajedničke vizije za unapređenje reforme usluga vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama u Bosni i Hercegovini za period 2021-2028. Na ovaj Okvir se oslanjaju intervencije svih ovih partnera i kao takav, on čini veliki konsolidirani finansijski portfolio sredstava donatora i međunarodnih finansijskih institucija koje mogu podržati politike i investicije čiji je cilj reforma sektora voda u Bosni i Hercegovini.

Partnerstva sa privatnim sektorom: Ujedinjene nacije su podržale Poslovnu sedmicu održivog razvoja 2020. sa fokusom na digitalna rješenja i kružne poslovne modele. **Preko 100 lidera iz privatnog sektora** iz pet zemalja podijelilo je svoja iskustva u integriranju ciljeva održivog razvoja u svoje poslovne modele. Završni događaj Poslovne sedmice održivog razvoja 2020. je bila ceremonija dodjele Nagrade za biznis lidere održivog razvoja 2020. godine.

Ujedinjene nacije su podržale osam sigurnih kuća kroz strateška partnerstva sa privatnim sektorom, a zahvaljujući tome, usluge savjetovanja, hrana i psihosocijalna podrška su osigurani za 384 žrtve i njihovu djecu.

CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA

Partnerstva sa globalnim fondovima: Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini tijesno sarađuju sa nerezidentnim institucijama i globalnim finansijskim instrumentima kako bi osigurale partnerstva kojima se unapređuje realizacija globalnih programa. Godine 2020. su Zajednički fond Ujedinjenih nacija za održivi razvoj i Fond Ujedinjenih nacija za odgovor i oporavak od pandemije bolesti COVID-19 osigurali sredstva za unapređenje kvalitete obrazovanja, uključujući i intervencije u cilju rješavanja ključnih uskih grla u obrazovanju djevojčica, i podržali institucije u Bosni i Hercegovini u uspostavljanju ekosistema za finansiranje realizacije ciljeva održivog razvoja.

Partnerstvo sa Evropskom unijom: Kroz integriranje pitanja roda na nivou sektora, Ujedinjene nacije su pružile podršku nastojanjima vlasti, kao i tehničke smjernice za rodnu analizu sektorskih planskih dokumenata, politika i programa u tri prioriteta sektora za finansiranje putem Instrumenta

pretpristupne pomoći: 1) poljoprivreda i ruralni razvoj, 2) demokratija i vladavina prava i 3) konkurentnost i inovacije. Ova podrška je pružena u vidu tri sektorske analize integriranja rodni pitanja, koje je potvrdilo 36 ključnih aktera, priručnika za integriranje rodne jednakosti u proces programiranja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći u tri prioriteta sektora i pružanje obuke na temu integriranja rodni pitanja u relevantne sektore na svim nivoima vlasti.

Ujedinjene nacije su također mobilizirale diplomatsku zajednicu, kao i druge relevantne domaće i međunarodne aktere radi podizanja svijesti o rodno zasnovanom nasilju. Ujedinjene nacije su završile rodne analize tri rebalansa budžeta vlada entiteta i Kantona Sarajevo. Zapažanja iz analiza su među ključnim pitanjima koja su postavili zastupnici u zakonodavnim tijelima tokom rasprave o budžetu za 2021. godinu.

KOHERENTNOST, DJELOTVORNOST I EFIKASNOST UJEDINJENIH NACIJA

Nadograđujući izvučene pouke i najbolje prakse i koristeći mogućnosti koje su pružile reforme Ujedinjenih nacija, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini su usvojile mjere usmjerene na jačanje koherentnosti, djelotvornosti i efikasnosti kompletnog razvojnog sistema Ujedinjenih nacija, smanjenje transakcijskih troškova za institucije vlasti u Bosni i Hercegovini i unapređenje koordinacije međunarodne podrške zemlji.

Godine 2020. su Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini završile izradu novog **Okvira saradnje za održivi razvoj** za period 2021-2025, u saradnji sa institucijama vlasti u Bosni i Hercegovini, civilnim društvom, zajednicama, privatnim sektorom, akademskom zajednicom i međunarodnim partnerima.

Oslanjajući se na opsežne konsultacije o Agendi za održivi razvoj do 2030. i Dobrovoljni izvještaj Bosne i Hercegovine o provođenju Agende 2030. i ciljeva održivog razvoja, Okvir daje sistemu Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini jedinstvenu i sveobuhvatnu podlogu za politički dijalog i zagovaranje i služi kao

platforma za koordinaciju i ostvarivanje rezultata u podršci održivom ekonomskom rastu i inkluzivnom prosperitetu.

U februaru 2020. godine su Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini, u podršci izradi Okvira saradnje za održivi razvoj, finalizirali **Zajedničku procjenu stanja u zemlji**, oslanjajući se na dostupne i/ili tekuće tematske procjene širom Ujedinjenih nacija, sa snažnim fokusom na podatke i uključivanje stanovništva. Ova procjena će se redovno ažurirati kako bi se osiguralo da prioriteta koji su identificirani u Okviru saradnje budu u središtu promjena i partnerstava, a da skupa nude djelotvoran pravac saradnje između Bosne i Hercegovine i sistema Ujedinjenih nacija kako bi se dao opipljiv i mjerljiv doprinos ostvarivanju ciljeva održivog razvoja. Na osnovu svojih komparativnih prednosti, prema Okviru saradnje, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini će pružati savjete u izradi politika vlasti u skladu sa međunarodnim normama, standardima i najboljim praksama i radit će na izgradnji novih kapaciteta na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, potrebnih za provođenje strategija, politika i planova i praćenje

njihovog provođenja kako bi se ispunili potciljevi koji su lokalizirani u Okviru za realizaciju ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini.

Okvir saradnje će biti operacionaliziran kroz **dvogodišnji zajednički plan rada Ujedinjenih nacija** koji će odgovoriti na svih pet strateških ishoda identificiranih u Okviru saradnje. Koherentnost procesa planiranja je pružila priliku za preispitivanje pristupa Tima Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini osnovnim i dugotrajnim izazovima razvoja u Bosni i Hercegovini: veći fokus na normativne standarde u Okviru saradnje i pojačana nova fokusna područja, kao što su ekonomski rast i društvena kohezija. Sve ovo je u skladu sa rekonfiguracijom Tima Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini kako bi se osiguralo postojanje kapaciteta i mandata Ujedinjenih nacija za provođenje Okvira saradnje. U tom kontekstu su Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini proširene kapacitetima agencija Ujedinjenih nacija, kao što su OHCHR, DPPA, UNECE i UNDRR.

Paralelno sa pripremom Okvira saradnje, Ujedinjene

nacije u Bosni i Hercegovini su podržale neposredan odgovor na COVID-19 pružanjem podrške koordinaciji, znanja, stručnosti i opreme institucijama vlasti u Bosni i Hercegovini i međunarodnoj zajednici. Rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija predsjedava **mjesečnim koordinacijskim sastankom međunarodnih partnera u Bosni i Hercegovini o situaciji i aktivnostima poduzetim u odgovoru na COVID-19**, pod tehničkim vodstvom Svjetske zdravstvene organizacije, koji predstavlja glavni forum za razmjenu epidemioloških informacija sa međunarodnom zajednicom. Pod tehničkim vodstvom Svjetske zdravstvene organizacije je formiran **Tim za upravljanje kriznom situacijom**, kojim predsjedava rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija. Tim se redovno sastaje u cilju praćenja protokola za osoblje i osiguranja djelotvorne koordinacije poštivanja obaveza o zaštiti u kompletnom Timu Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini. Osim toga, uspostavljena je praksa sedmičnog i dnevnog izvještavanja o epidemiološkim trendovima u Bosni i Hercegovini, a **sedmični izvještaji o situaciji** se dostavljaju

međunarodnim partnerima i vladama.

Sa agencijama UN-a i međunarodnim finansijskim institucijama je uspostavljena Radna grupa za socioekonomske efekte pandemije bolesti COVID-19 kako bi se omogućila tehnička koordinacija stručnosti i znanja u okviru cijele porodice Ujedinjenih nacija i partnera. Ovom Radnom grupu predsjedavaju UNDP i UNICEF i ona je omogućila koordinaciju izrade preko **30 procjena, uključujući i istraživanja provedena direktno na ispitanicima, međusektorske procjene i analize određenih pitanja**, kako bi se procijenio utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na kategorije koje su najviše pogođene pandemijom. Sve to je predstavljeno partnerima i javnosti putem online događaja i sažetih analiza koje je omogućio Ured UN rezidentne koordinatorice u podršci Timu Ujedinjenih nacija u BiH. Kreirana je platforma za upravljanje informacijama vezanih za COVID-19 pod nazivom **Alat za praćenje aktivnosti vezanih za COVID 19 (CATT)**, u koju se unose podaci o potrebama, nabavkama i finansijskoj podršci pruženoj institucijama vlasti u Bosni i Hercegovini. Time je omogućeno Ujedinjenim nacijama da upoznaju institucije vlasti, donatore i građane sa onim šta sistem Ujedinjenih nacija radi kako bi pružio podršku odgovoru zemlje na pandemiju bolesti COVID-19, kao i da povećaju transparentnost i odgovornost u svom radu na nivou zemlje.

Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini je pod vodstvom Svjetske zdravstvene organizacije, UNICEF-a, Rezydentne koordinacije UN-a i drugih članova Tima Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini, odigrao snažnu ulogu u komunikaciji o riziku od bolesti COVID-19 putem društvenih medija, sa posebnim naglaskom na promoviranje mjera prevencije (maske, fizičko distanciranje, izbjegavanje gužve i higijena ruku). Potrebno je napomenuti i izazov nošenja maske **#ShowYourCare/WearAMask**, objavljen putem

društvenih medija, koji je pokrenuto Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini prije globalne najave od strane Svjetske zdravstvene organizacije, a kojim je obuhvaćen veliki broj ljudi, uz znatno učešće javnosti. Također je objavljena i zajednička izjava za javnost i organizatore izbora o potrebnom oprezu prije održavanja lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini.

Kampanja UN75 je uspješno pokrenuta, sa fokusom na **12 dobro poznatih šampiona iz raznih sfera rada**, koji su govorili o prioritetima, distribuciju globalnog istraživanja na domaćem jeziku (sa preko 1.400 odgovora/reprezentativni uzorak), korištenje alata U-Report, **TV specijal u kojem je 6 odabranih stručnjaka iz Bosne i Hercegovine** govorilo o tome kako se može oporavak od bolesti COVID-19 iskoristiti za bolji oporavak i obilježavanje Dana Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini kroz (i) događaj koji se prenosio uživo putem interneta, a koji je dao prostor bosansko-hercegovačkim pionirima ciljeva održivog razvoja i prioriteta UN75, (ii) inicijativu „Evropa u plavoj boji UN-a“ kojoj su se priključili Sarajevo, Banja Luka i Mostar i (iii) uvodnik rezidentne koordinatorice UN-a u BiH pod nazivom **„Budućnost koju želimo i trebamo“**.

Dvadeseta godišnjica Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija 1325 o ženama, miru i sigurnosti je obilježena zajedničkim uvodnikom na temu osnaživanja glasa žena u političkoj areni, jednim prigodnim događajem i porukama zagovaranja. Ured rezidentne koordinatorice i UN Women istražuju mogućnosti pretakanja uvodnika u praktičnu strategiju sa Odjelom UN-a za politička pitanja i izgradnju mira.

EVALUACIJE I POUKE

Godine 2019. je neovisni tim za evaluaciju izradio finalnu evaluaciju Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija za Bosnu i Hercegovinu za period 2015-2020. Generalno, evaluacija Okvira je bila pozitivna, a ocijenjeno je da su programske intervencije Ujedinjenih nacija odgovorile na potrebe i prioritete zemlje i njenih građana, dok je napredak u ostvarivanju postavljenih ciljeva ocijenjen kao zadovoljavajući. Prema Finalnoj evaluaciji, provođenje Okvira razvojne pomoći UN-a je donijelo konkretne i vidljive rezultate koji su doprinijeli ostvarivanju napretka po svim ishodima, a Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini je ocijenjen kao prilagodljiv, pravičan i nepristrasan partner Bosne i Hercegovine koji ima sluha za njene potrebe. Domaći akteri su pokazali odgovornost za postignute rezultate i izrazili su zadovoljstvo mjerom u kojoj su uključeni u provođenje Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija. Održavanje tijesne saradnje sa institucijama na raznim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini i drugim partnerima i donatorima doprinijelo je postizanju dobrih rezultata i pokazalo se odličnim operativnim modelom za Bosnu i Hercegovinu. Dugoročno prisustvo Ujedinjenih nacija u zemlji, njihovi tehnički kapaciteti, fokus na normativne standarde i odgovornost za rezultate smatraju se ključnim faktorima za uspješno provođenje Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija. Ujedinjene nacije su ojačale saradnju i koordinaciju među agencijama, što se pokazalo korisnim za djelotvorno povođenje Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija za Bosnu i Hercegovinu.

Mogućnosti unapređenja su identificirane u funkcioniranju Zajedničkog upravnog odbora za UNDAF i grupâ za rezultate UNDAF-a. U odgovoru na preporuke, koje su pozvale na daljnju koheziju i efikasnost, kao i na smanjenje transakcijskih troškova

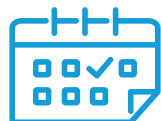
za institucije vlasti u Bosni i Hercegovini, Okvir saradnje za period 2021-2025. stavlja snažniji fokus na svoj budući angažman u Bosni i Hercegovini i smanjen je broj strateških ishoda sa 13 (UNDAF 2015-2020) na 5 (Okvir saradnje za period 2021-2025). Osim toga, formirana je jedna Grupa za rezultate u vidu Tima za upravljanje Programom u cilju konsolidacije i maksimalnog korištenja raspoloživih strateških, programskih i analitičkih kapaciteta Tima Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini za kompletan Okvir saradnje. Osmišljen je novi Zajednički upravni odbor za provođenje Okvira saradnje za period 2021-2025, za nadzor i koordinaciju realizacije ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini. On uključuje novi institucionalni mehanizam, Vijeće za praćenje realizacije ciljeva održivog razvoja.

Evaluatori su preporučili kontinuirani i intenziviran normativni rad Ujedinjenih nacija, koji je ugrađen, posebno u oblasti ljudskih prava, u novi Okvir saradnje. Ujedinjene nacije su povećale podršku prikupljanju i obradi podataka, a također su preporučena pitanja koja se odnose na mlade i migracije. U Finalnoj evaluaciji UNDAF-a je naglašeno da je potrebno dalje integrirati rodnu jednakost u cjelokupan rad Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini. Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini je uložio napore u pripremu i planiranje sljedećeg programskog ciklusa, koji se u pogledu nekih od tih oblasti danas smatra dobrim primjerom u svijetu. Zajednička procjena stanja u zemlji obuhvata rodnu analizu i analizu položaja mladih. Okvir saradnje ima snažnu rodnu dimenziju i olakšat će učešće organizacija civilnog društva i grupa koje ne smiju biti izostavljene u proces odlučivanja, čime će se osigurati ravnopravnije, transparentnije i odgovornije institucije.

MOBILIZACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I RESURSA

Planirani budžet 2015–2020:

375.96 miliona USD

Rashodi 2015–2020:

442.27 miliona USD

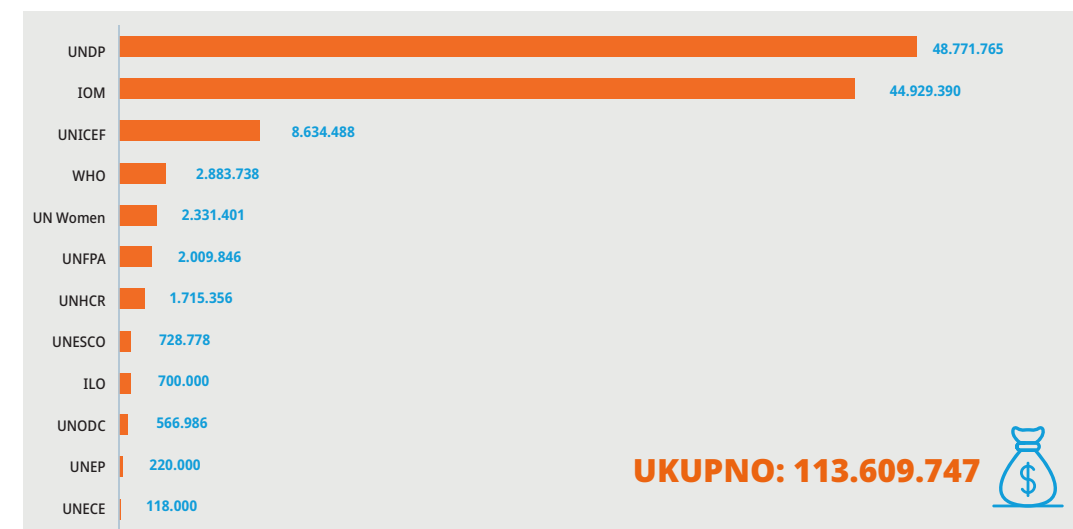
Kada je Okvir razvojne pomoći Ujedinjenih nacija usaglašen, za njegovo provođenje je bio predviđen ukupan budžet u iznosu od 264,59 miliona USD za prvobitni period 2015-2019. Taj iznos je obuhvatio indikativni budžet u iznosu od 54,87 miliona USD iz okvira redovnih ili nenamjenskih resursa te projiciranih 78,53 miliona USD iz drugih ili namjenskih resursa. Ukupna procijenjena razlika je iznosila 131,19 miliona USD i očekivala se mobilizacija sredstava u toku provođenja Okvira razvojne pomoći. Vrijednost planiranih aktivnosti u periodu 2019-2020, kao što je opisano u zajedničkim planovima rada za period

2019-2020, koji su obuhvatili i produženje Okvira razvojne pomoći za godinu dana (do 2020), iznosila je 125,3 miliona USD, čime je ukupna vrijednost budžeta Okvira razvojne pomoći za šest godina povećana na 375,96 miliona USD.

Do kraja 2020. godine, nakon šest godina provođenja, ukupno utrošena sredstva Tima Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini su iznosila 442,27 miliona USD ili 118% više od iznosa indikativnog šestogodišnjeg budžeta Okvira razvojne pomoći Ujedinjenih nacija.

	2015.–2016.	2017.–2018.	2019.–2020.	2015.–2020.
Stub 1- Vladavina prava i sigurnost ljudi	61.933.368	29.183.740	109.393.317	200.510.425
Stub 2- Održiv i ujednačen razvoj i zapošljavanje	46.272.388	56.763.101	55.118.748	158.154.237
Stub 3- Socijalna inkluzija: obrazovanje, socijalna zaštita, dječja zaštita i zdravlje	30.492.138	16.630.993	20.655.481	67.778.614
Stub 4- Osnaživanje žena	6.069.757	3.314.639	6.441.575	15.825.971
UKUPNO:	144.767.652	105.892.474	191.609.122	442.269.248

Vrijednost projekata agencija Ujedinjenih nacija (USD) u 2020:

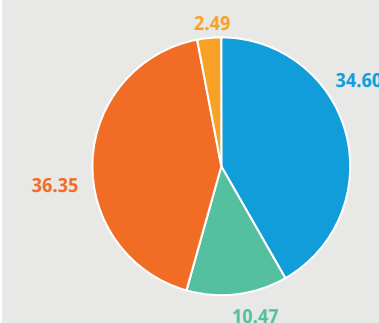

Odgovor na COVID-19

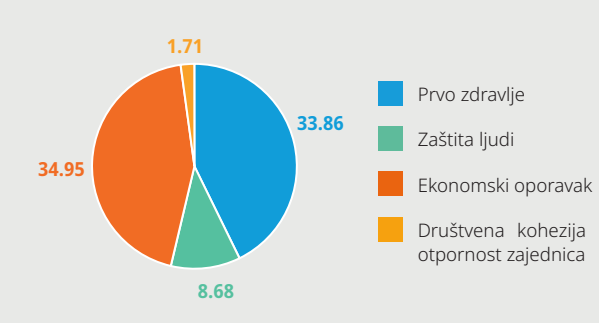
U junu 2020. godine, pod cjelokupnim vodstvom rezidentne koordinatorice UN-a i uz tehničko vodstvo Rezidentne predstavnice UNDP-a, Tim UN-a u BiH je pripremio Ponudu socioekonomskog odgovora i oporavka od krize izazvane bolešću COVID-19 za Bosnu i Hercegovinu. U Ponudi su predstavljene tekuće i planirane mjere podrške u četiri prioritne oblasti za period od 12 do 18 mjeseci, a procijenjena vrijednost budžeta iznosi 83,93 miliona USD, od čega je 79,21 miliona USD osigurano u 2020. godini.

Potreban budžet za odgovor na COVID-19 prema području (miliona USD)

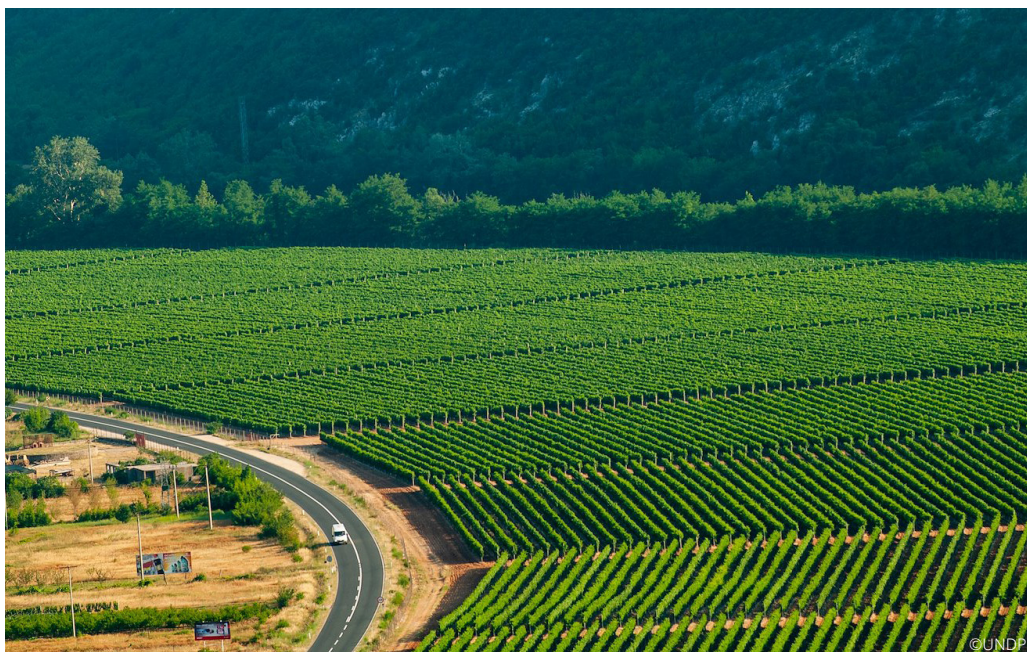

Osiguran budžet za odgovor na COVID-19 prema području (miliona USD)

UJEDINJENE NACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI 2021. GODINE

Održiv, otporan i inkluzivan rast

Ishod 1.

Do 2025. godine, ljudi imaju koristi od otpornog, inkluzivnog i održivog rasta koji se osigurava konvergencijom ekonomskog razvoja i upravljanjem okolišem i kulturnim resursima.

Kvalitetno, dostupno i inkluzivno obrazovanje, zdravstvo i socijalna zaštita

Ishod 2.

Do 2025. godine, ljudi imaju koristi od inkluzivnijih i kvalitetnijih programa obrazovanja koji su fokusirani na vještine 21. vijeka za bolju zapošljivost, dobrobit i aktivno učešće u društvu.

Ishod 3.

Do 2025. godine, ljudi imaju pristup kvalitetnijim i inkluzivnim sistemima zdravstvene i socijalne zaštite.

Uprava usmjerena na ljude i vladavina prava

Ishod 4.

Do 2025. godine, ljudi doprinose i imaju korist od odgovornijih i transparentnijih sistema uprave koji pružaju kvalitetne javne usluge i osiguravaju vladavinu prava.

Uključivanje građana i zajednica radi postizanja društvene kohezije

Ishod 5.

Do 2025. godine, postoji jače uzajamno razumijevanje, poštovanje i povjerenje među osobama i zajednicama.

U 2021. godini je jedan od ključnih ciljeva Tima UN-a u BiH potpisivanje Okvira saradnje za održivi razvoj između Ujedinjenih nacija i Bosne i Hercegovine. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je u decembru 2020. godine odobrilo Okvir saradnje, nakon jednogodišnjeg procesa konsultacija sa relevantnim institucijama vlasti u Bosni i Hercegovini, međunarodnim partnerima, akademskom zajednicom, nevladinim organizacijama i privatnim sektorom. On je u skladu sa prioritetima pristupanja Bosne i Hercegovine EU i Reformskom agendom za Bosnu i Hercegovinu, a fokusiran je na četiri prioritetne oblasti: i) održiv, otporan i inkluzivan rad, ii) kvalitetno, dostupno i inkluzivno obrazovanje, zdravstvo i socijalna zaštita, iii) uprava usmjerena na ljude i vladavina prava i iv) uključivanje građana i zajednica radi postizanja društvene kohezije.

Tim UN-a u BiH je već finalizirao proces pripreme prvog dvogodišnjeg Zajedničkog plana rada Ujedinjenih nacija u svrhu operacionalizacije Okvira saradnje u periodu 2021-2022.

Okvir finansiranja Zajedničkog plana rada za period 2021-2022. iznosi 172 miliona USD, što je otprilike polovina indikativnog okvira finansiranja cjelokupnog Okvira za period 2021-2025, koji iznosi 336 miliona USD.

Paralelno s tim, Tim UN-a u BiH je pokrenuo proces uspostave novog Zajedničkog upravnog odbora za Okvir saradnje za period 2021-2025, uzeti u obzir pouke iz prethodnog ciklusa i postojanje novog mehanizma koordinacije u zemlji.

U tom kontekstu će u Zajedničkom upravnom odboru biti predstavljeno i novoformirano Vijeće za praćenje realizacije ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, koje je nadležno za strateški nadzor i koordinaciju provođenja nedavno usvojenog Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u zemlji. Time će se osigurati direktna veza između Okvira saradnje i Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini i uskladiti implementacija Okvira saradnje sa ostvarivanjem potciljeva iz okvira ciljeva održivog razvoja u zemlji.

Fokus Tima UN-a u BiH će biti usmjeren i na proširenje izvora finansiranja realizacije ciljeva održivog razvoja kroz pokretanje implementacije Zajedničkog programa Ujedinjenih nacija za finansiranje ciljeva održivog razvoja, a krajnji cilj je pripremiti mapu puta/strategiju za finansiranje ciljeva održivog razvoja u podršci implementaciji Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini.

KLJUČNI PARTNERI U OBLASTI RAZVOJA

U 2020. godini UN je sklopio partnerstvo sa nizom institucija, među kojima su ministarstva, agencije, zavodi i ustanove, na raznim nivoima vlasti i u više sektora. Ujedinjene nacije su sklopile partnerstvo i sa mnogim organizacijama civilnog društva, zavodima za istraživanje, medijskim kućama i privatnim preduzećima.

Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine
Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine
Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije
Udruženje A.S.U.S
Udruženje Igra 27
Udruženje LAN
Udruženje Zemlja djece u Bosni i Hercegovini
Udruženje za art i vizualno komunikacijske vještine PIXEL
Vlada Baskije
BIT Alliance
Granična policija Bosne i Hercegovine
Federalni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine
Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo
Kantonalna ministarstva obrazovanja
Kantoni u Federaciji Bosne i Hercegovine
Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske
Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine
Republički centar za istraživanje rata, ratnih zločina i traženje nestalih lica Republike Srpske
Privredna komora Bosne i Hercegovine
Karlovo univerzitet u Pragu
Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine
Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine
Vijeće Evrope
Razvojna banka Vijeća Evrope
Dansko vijeće za izbjeglice
Odjel za raseljene osobe i izbjeglice Brčko distrikta
Investiciono-razvojna banka Republike Srpske
Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine
Direkcija za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine
Direkcija za evropske integracije Bosne i Hercegovine
Entitetska udruženja/savezi općina i gradova
Fond za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost Republike Srpske

Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine
Centri za besplatnu pravnu pomoć
Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine
Centar za jednakost i ravnopravnost polova Republike Srpske
Fond za globalni okoliš (GEF)
Globalni fond za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije (GFATM)
Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine
Zeleni klimatski fond (GCF)
Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine
Federalni zavod za programiranje razvoja Federacije Bosne i Hercegovine
Republički zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa Republike Srpske
Republički zavod za statistiku Republike Srpske
Zavod za javno zdravstvo Unsko-sanskog kantona /Kantona Sarajevo
Razvojni fond IOM-a
IPSIJA
Talijanska saradnja u razvoju
Zajednička komisija za ljudska prava Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
Rad i socijalna politika USC
Jednice lokalne samouprave
Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske
Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske
Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica Federacije Bosne i Hercegovine
Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske
Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije Bosne i Hercegovine
Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo kulture i sporta Federacije Bosne i Hercegovine
Ministarstvo privrede i poduzetništva Republike Srpske
Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke Federacije Bosne i

Hercegovine
Ministarstvo energetike, industrije i rudarstva Republike Srpske
Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta Federacije Bosne i Hercegovine
Ministarstvo finansija Republike Srpske
Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine
Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske
Ministarstvo zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine
Ministarstvo pravde Republike Srpske
Federalno ministarstvo unutarnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine
Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine
Ministarstvo pravde Republike Srpske
Federalno ministarstvo pravde Federacije Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike Federacije Bosne i Hercegovine
Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske
Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine
Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske
Federalno ministarstvo okoliša i turizma Federacije Bosne i Hercegovine
Ministarstvo transporta i komunikacija Bosne i Hercegovine
Ured multipartnerskog uzajamnog fonda (MPTF)
Nacionalni parkovi i parkovi prirode Bosne i Hercegovine
Ured visokog povjerenika Ujedinjenih nacija za ljudska prava
Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE)
Pomoziba
Posao.ba
Predsjedništvo Bosne i Hercegovine
Ured koordinatora reforme javne uprave Bosne i Hercegovine
Humanitarna organizacija Qatar Charity
Radio-televizija Unsko-sanskog kantona
Republički pedagoški zavod Republike Srpske
Republički sekretarijat za raseljena lica i migracije Republike Srpske
Služba za poslove sa strancima Bosne i Hercegovine
Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
Sud Bosne i Hercegovine
Generalna direkcija za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR)
Evropska unija (Delegacija EU u Bosni i Hercegovini, Instrument EU za vanjsku politiku – Instrument za doprinos stabilnosti i miru)
Agencija Evropske unije za obuku organa za provođenje zakona (CEPOL)

Vlada Austrije
Vlada Danske
Vlada Francuske
Vlada Njemačke
Vlada Slovačke
Vlada Švedske
Vlada Švicarske
Vlada Kraljevine Norveške
Vlada Kraljevine Nizozemske
Vlada Ujedinjenog Kraljevstva
Vlada Sjedinjenih Američkih Država
Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine
Međunarodna kriminalističko-policajska organizacija (INTERPOL)
Kraljevina Saudijske Arabije
Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske
Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD)
Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Crne Gore
Crveni krst/križ
Biro SAD-a za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma
Biro SAD-a za međunarodna pitanja narkotika i provođenje zakona
Svjetska banka
Svjetska carinska organizacija (WCO)
Fond Ujedinjenih nacija za izgradnju mira
Agencija SAD-a za međunarodni razvoj (USAID)
Univerzitetski koledž u Londonu
Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru
Univerzitet u Banja Luci
Univerzitet u Istočnom Sarajevu
Sveučilište u Mostaru
Univerzitet u Sarajevu
Univerzitet u Zenici
Violeta d.o.o
Muzej ratnog djetinjstva
Ratni zločini i nestale osobe
Multipartnerski fond za mapu puta za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja na Zapadnom Balkanu

NAJZNAČAJNIJI DONATORI 2020.

